

MEREU AL ROMÂNILOR — VASILE ALECSANDRI

de IOAN DANILA

S-au scurs, aşadar, 100 de ani de la trecerea în eternitate a celui pe care naţiunea română îl cinsteşte drept regele poeziei — Vasile Alecsandri. Multe şi determinante — pentru configuraţia unui bard naţional — sînt liniile personalităţii sale creatoare — artistică, diplomatică, culturală, adică polivalentă. Dintre portretele care i s-au făcut, de referinţă rămîne cel articulat de mentorul Junimii, dovadă fiind prelungirea spuselor lui Titu Maiorescu într-o ordonare cvasididactică realizată în 1906. Este vorba despre un album comemorativ dedicat „Celui ce a reinviat versul popular şi poezia cultă ;

Admiratorului şi celui întîi culegător al produselor poetice populare ;

Scriitorului plin de bun simţ în înjghebarea limbii literare ;

Autorului *Doinelor* şi *Lăcrămioarelor* şi neasemuitelor *Pasteluri* ; *Regelui Poeziei* ;

Celui ce-a cîntat *Deşteptarea României*, *Hora Unirii*, *Ostaşii noştri*, *Gînta latină* ;

Celui ce-a organizat teatrul românesc ;

Scriitorului care prin neîntrecutele sale opere a îmbogăţit scena română ;

Neasemănatului patriot, care a redactat în 1848 *Dorinţele Partidei Naţionale* ;

Care a luptat pentru Unire şi a fost sfetnic luminat al lui Vodă Cuza ;

Bardul reinvierii vitejiei strămoşeşti (...)

Acesta este conturul străluminat de pasiune al omului complex care a fost Vasile Alecsandri. Dominante sînt patriotismul şi credinţa în forţa unui ideal de mărimea celui ce a înflăcărat inimile românilor înspre jumătatea secolului trecut — redeşptarea naţională. Este de netăgăduit adevărul că fără patosul scriitorilor paşoptişti nu ar fi fost posibilă afirmarea conştiinţei apartenenţei la un spaţiu străbun, la un timp înnoibilat de ştiute ori neştiute jertfe. Iar în acest concert al lirismului avîntat, Vasile Alecsandri îşi binemerita statutul de corifeu.

Am rememorat aceste date, mai mult de ordin afectiv, regenerativ (M. Eliade găsea că ordinea cosmică ori cosmogonia reîmprospătează lumea), în zilele premergătoare Centenarului poetului, desfășurat la Bacău în două etape : o avanpremieră în chiar ziua de 22 august 1990 — când s-au împlinit 100 de ani, de la trecerea în veșnicie a scriitorului — și, apoi, între 16 și 18 noiembrie, în cuprinsul unui program complex organizat în special le Inspectoratul pentru Cultură al județului Bacău. (Cu acest prilej, a fost sfințită și apoi inaugurată Casa-Muzeu și s-au dezvelit un bust al scriitorului și o placă memorială). Dincolo și dincoace de contururile unei comemorări de felul acesteia se așază câteva linii care au supraordonat o faptă spirituală. Cea mai viguroasă este aceea determinând sorgintea băcăuană a scriitorului, un adevăr pe care, în anul Centenarului, l-am repus în cadrele firești. Ne-a însoțit gândul neliniștitor că o cultură trainică, cu adevărat binefăcătoare pentru cunoștințele tinerilor îndeosebi, trebuie să plece de la cunoașterea rădăcinilor spirituale cele mai apropiate, de la cercetarea structurilor intime ale unui subiect. Numai astfel ne putem ridica spre generalizări veridice, spre concluzii fertile, numai astfel putem vorbi despre identitatea noastră spirituală.

Despre locul nașterii lui Vasile Alecsandri s-a știut, în general, că este Bacăul. Cu mai multă autoritate, dată de pertinența afirmațiilor, G. Călinescu, autor și al unei monografii dedicate lui Vasile Alecsandri, acreditează ideea că „ivirea la viață a fost romantică. Fugind de răzmeriță înspre munții Bacăului, mama își împlini rostul în căruță, păzită de departe de patru slugi înarmate, sub vehicul fiind culcușul tatălui“. („Istoria literaturii române de la origini până în prezent“, *Minerva*, 1982, p. 281) Nu este exclusă o altă variantă „O mărturie de mitrică — scrie reputatul istoric literar — dă ca dată a nașterii 14 iunie 1818“ (Ibidem), dată careia, prin deducție, i-ar corespunde Bacăul. Zicem aceasta pentru că în cazul celor trei ani invocați ca dată a nașterii — 1818, 1819, 1821 —, biografia familiei Alecsandri era una băcăuană. Concluzionând, vom spune că autorul poemului „Dan, căpitan de plai“ — citit pentru prima oară pe scena teatrului din urbea noastră — este fiu legitim al Bacăului, iar casa din strada George Apostu, în care s-ar părea că poetul a văzut lumina zilei la 14 iunie 1818, trebuie cit mai grabnic cu puțință că devină Casa-Muzeu „V. Alecsandri“. Să ne ajute Dumnezeu !